

Joachim Quiding
08-508 295 35

Skrivelse angående sopnedkast

Förslag till beslut

Koncernstyrelsen föreslås besluta
att godkänna denna redovisning och därmed anse skrivelsen besvarad.

Stockholm som ovan

Bosse Sundling

Joachim Quiding

Bakgrund

Koncernstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2005-12-12 att överlämna skrivelse av Jan Björklund (fp) och Lotta Edholm (fp) rörande sopnedkast till koncernledningen för beredning (*bilaga 1*).

Remissvar

Svenska Bostäder och *Stockholms hem* anför att man av Arbetsmiljöverket ålagts att stänga soprum med dåliga hämtförhållanden i framför allt det äldre fastighetsbeståndet. Bolagen har i dessa fastigheter i huvudsak valt att placera sopskåp utanför entréerna. Placeringen av sopskåpen görs med hänsyn till tillgänglighet för såväl hyresgäster som hämtpersonal. I enstaka fall, där hämtförhållandena varit goda har bara karusellen tagits bort och ersatts av kärl i det befintliga soprummet. Då har sopnedkasterna kunnat hållas öppna. Bolagen anför även att installation av sopsugar skulle medföra höga investeringskostnader och kräver också ett löpande underhåll (*bilaga 2 och 3*).

Familjebostäder delar i stort de uppfattningar som framförs i skrivelsen och ser många fördelar med sopnedkast. Det har hos bolaget uppkommit situationer då frågan om stängning av sopnedkast blivit aktuell. Kraven på en förändrad sophantering har då varit ett resultat antingen av ökade krav från myndigheternas sida när det gäller sortering av sopor eller av ingripande från Arbetsmiljöverket i fråga om renhållningsarbetarnas arbetsvillkor. Alternativet sopsug bör övervägas i de fall där stängning av sopnedkast i annat fall måste ske men bolaget påpekar att installation av sopsug inte alltid är genomförbart (*bilaga 4*).

Koncernledningens synpunkter

Av bostadsbolagens remissvar framgår att frågan om hyresgästernas avfallshantering i hög grad är beroende av bland annat arbetsmiljölagstiftning och målsättningen om minskade avfallsmängder. Installation av sopsugar kan i vissa fall vara ekonomiskt motiverat i större fastigheter. Koncernledningen anser att bostadsbolagen efter dessa förutsättningar har gjort rimliga bedömningar för att tillvarata såväl hyresgästernas intressen som att följa gällande lagstiftning. Därför behövs det inte några kompletterande ägardirektiv avseende bostadsbolagens avfallshantering.

Bilagor

1. Skrivelse angående sopnedkast av Jan Björklund (fp) och Lotta Edholm (fp)
2. Svar på underremiss från Svenska Bostäder
3. Svar på underremiss från Stockholmshem
4. Svar på underremiss från Familjebostäder

Till

Stockholms Stadshus AB

Rädda sopnedkasten

Avfallsfrågor utgör en betydelsefull del av miljöpolitiken. Från EU till den enskilde konsumenten - avfall berör och engagerar stora delar av samhället. Vi anser att våra sopor måste tas om hand på ett sådant sätt som ger minsta möjliga påverkan på miljön samtidigt som det måste vara ekonomiskt och tidsmässigt försvarbart. Det finns en stark efterfrågan bland allmänheten om att avfallshanteringen också ska vara enkel och hygienisk.

Den styrande majoriteten vill gå en helt annan väg. Sortering av hushållens avfall verkar vara ett mål i sig. Konsekvenserna av denna sorteringshysteri är ökade kostnader för kommunen, negativa effekter för miljön men framför allt är det väldigt tidskrävande och kostsamt för alla invånare som ska förverkliga de absurda sorteringsmålen.

En direkt följd av majoritetens avfallspolitik är att de kommunala bostadsbolagen i vissa fastigheter har stängt sopnedkasten. Enligt uppgifter från Hyresgästföreningen har t ex Svenska Bostäder stängt sopnedkasten i fem fastigheter. I två fastigheter som ägs av Familjebostäder finns det enligt Hyresgästföreningen långtgående planer på att stänga sopnedkasten. Det är tyvärr högst sannolikt att flera stängningar av sopnedkasten har förekommit utan att det har blivit känt för allmänheten.

Det är framför allt alla äldre och handikappade, som har svårt att på egen hand ta sig till gården för att slänga soporna eller till någon av de hårt belastade och nedskräpade återvinningsstationerna som finns runt om i staden, som drabbas. Hyresgästerna är nu förpassade till en 1800-tals lösning med soptunnor på gården.

Flera fastigheter har dessutom stängt sopnedkasten utan att samråda med hyresgästerna. Att stänga sopnedkasten utan att höra med de boende och bara hänvisa till majoritetens avfalls- och sorteringspolitik är under all kritik och det är tveksamt om det överhuvudtaget är lagligt.

Vi menar att sopnedkasten är en genialisk idé. HSB-arkitekten Sven Wallander uppfann sopnedkasten 1924 för att få bort de ohygieniska soptunnorna på gårdarna. Nu när många sopnedkast stängts har "sopsnusket" tyvärr kommit tillbaka. Råttor och annan ohyra gillar förstås den nygamla ordningen med avfall på innegårdarna. Men ur ett tillgänglighetsperspektiv är bortagandet av sopnedkasten en katastrof. Många äldre och handikappade har svårt att slänga sina sopor på de anvisade platserna, vilket innebär att hemtjänsten får ägna sig åt sopsortering istället för vård och omsorg. Dessutom är det ytterst tveksamt om det är bättre för miljön att stänga sopnedkasten.

Om hushållen sorterar ut det farliga avfallet, metall, glas och tidningspapper och kastar resten i sopnedkastet som sedan går till förbränning ger det stora miljövinster. I förbränningsprocessen utvinns värme och el. Högdalenverket producerar cirka 8-14 procent av Stockholms fjärrvärmebehov. Det motsvarar värme till cirka 80.000 hushåll och el till 200 000 hushåll. Dagens förbränning av hushållssopor motsvarar 50.000 kubikmeter olja per år. Från Sveriges 28 avfallsförbränningsanläggningar släpps det numera ut mindre än ett gram dioxin per år.

Det är med andra ord vansinnigt att upphöra med systemet med sopnedkast som är enkelt och hygieniskt och som dessutom skapar förutsättningar för miljövänlig el och fjärrvärme.

Stockholms stad bör inte längre vika sig för arbetsmiljöverket och entreprenörerna. I de fall där stängning inte ser ut att kunna undvikas bör systemet med sopsug alltid prövas. Erfarenheter från bl a Sundbyberg visar att en investering i sopsug är lönsamt i längden.

Vi föreslår därför

att Stockholms Stadshus AB ger bostadsbolagen i uppgift att öppna alla stängda sopnedkast.

att Stockholms stadshus AB ger bostadsbolagen i uppgift att se över möjligheten att investera i sopsugar i de fastigheter där detta anses nödvändigt.

Stockholm 2005-12-12

Jan Björklund (fp)

Lotta Edholm (fp)

Avdelning: Teknikavdelningen
Handläggare: Isabelle Mourey Tel: 08-598 610 47

Remiss avseende skrivelse om sopnedkast

Remiss från Stockholms Stadshus AB (Dnr 2005/01/135)

Det finns många studier som befäster nyttan med sopsortering och återvinning av material. Att bättre ta vara på förbrukade produkter och material är en sedan länge central miljöfråga. EU:s avfallshierarki är utgångspunkten för planeringen av omhändertagande av avfall och införandet av producentansvar som ligger till grund för vilka typer av material som idag sorteras ut har som långsiktigt mål att styra till en mer miljöanpassad produktutveckling. Denna drivkraft ökar då återvinning premieras framför energiutvinning.

Svenska Bostäder drar upp riktlinjer för avfallshanteringen som är i linje med gällande lagstiftning, Stockholms stads och Sveriges långsiktiga mål. Vi utgår från expertisens uppgifter om vad som är en rimlig nivå för avfallshanteringen ur ett samhällsekonomiskt och miljömässigt hänseende.

Källsortering i Svenska Bostäder

Svenska Bostäder har sedan början av 90-talet möjliggjort för hyresgästerna att källsortera sitt avfall. Arbetet med att inrätta miljöstugor är en del i företagets totala miljöstrategi. Det åligger hushållen att hantera sitt avfall på ett miljöriktigt sätt vi vill underlätta för hyresgästerna att göra rätt. Möjligheten till källsortering är en uppskattad service till hyresgästerna.

Hushållsavfall och sopnedkast

Svenska Bostäder har av Arbetsmiljöverket ålagts att stänga soprum med komprimerade karuseller och även andra typer av soprum med ur arbetsmiljösynpunkt dåliga hämtförhållanden.

Svenska Bostäder har huvudsakligen valt att placera kärnen utanför byggnaden i sopskåp gjorda av betong. Detta av estetiska och praktiska skäl samt för att hitta en skadedjurssäker lösning. Placeringen av sopskåpen görs med hänsyn till tillgänglighet för såväl hyresgäster som hämtpersonal.

I enstaka fall, där hämtförhållandena varit goda har bara karusellen tagits bort och ersatts av kärn i det befintliga soprummet. Då har sopnedkassen kunnat hållas öppna.

Hushållsavfall och sopsug

Sopsugen har en hög investeringskostnad och kräver också ett löpande underhåll. Markförhållandena gör att det inte alltid är möjligt rent tekniskt att installera en sopsug. Värt att notera är också att det bara finns en leverantör av sopsugar på marknaden och att man därmed har svårt att styra över kostnaderna.

AB SVENSKA BOSTÄDER
Miljöenheten

Elisabeth Teichert

Stockholms Stadshus AB
Joachim Quiding
105 35 Stockholm

Beträffande remiss angående skrivelse om sopnedkast

I skrivelsen "Rädda sopnedkasten" föreslås att Stockholms Stadshus AB ska ge bostadsbolagen i uppgift att öppna alla stängda sopnedkast och att se över möjligheten att investera i sopsugar i de fastigheter där det anses nödvändigt.

I Stockholms shems bostadsbestånd betjänas drygt 90 % av våra hyresgäster av traditionella sopnedkast eller andra moderna sophämtningsanordningar, då oftast med sopsug. Drygt 40 % av våra lägenheter är anslutna till sopsug. Alla hyresgäster har tillgång till källsortering vad gäller brännbart avfall, tidningar, glas, metall och batterier. Närmre 80 % av hyresgästerna har insamling av elavfall och vi anordnar hämtning av farligt avfall några gånger per år. Även hårdplast och pappersförpackningar kommer att källsorteras framgent. Det värt att understryka att detta är en service till våra hyresgäster som knappast finns i andra upplåtelseformer än i den allmännyttiga hyresrätten.

Av arbetsmiljöskäl har vi tvingats stänga ett relativt stort antal sopnedkast i vårt äldre bostadsbestånd. Utvecklingen har lett till att man inte längre accepterar mindre goda hämtmiljöer, det kan röra sig om långa och dåliga hämtvägar, trånga utrymmen för hämtkärl och backande sopbilar. Kärl- och säckstorlekarna minskar också hela tiden av arbetsmiljöskäl.

I de fall då vi tvingats stänga sopnedkast har vi inrättat nya inkast utanför entrén. Dessa töms antingen med mobil sopsug, genom botten tömmande kärl och i vissa fall på traditionellt sätt med säck. Cirka 580 portar med 9 % av våra hyresgäster har idag tömning på detta sätt.

Att öppna sopnedkasten igen skulle medföra mycket stora kostnader för företaget. En möjlig väg att genomföra detta skulle vara att göra installationer för mobil sopsug i fastigheterna. Man kopplar då sopnedkasten till en tank som töms av en sopbil som suger in soporna i fordonet. Varje tank med anslutningar kostar mellan 200 000 – 1 000 000 kronor att anlägga beroende på husets storlek och andra förutsättningar.

En tank som betjänar 6 lägenheter i ett trapphus skulle således leda till en investering med 33 000 kronor per lägenhet. Investeringen för Stockholms shems 3 500 lägenheter, där traditionellt sopnedkast saknas, skulle grovt räknat uppgå till 115 Mkr, en summa som vi inte kan få tillbaka genom hyreshöjningar eftersom ingen hyressänkning gjordes när sopnedkasten stängdes. I stället erbjöds hyresgästerna, helt i linje med nationella och kommunala mål om minskad sopförbränning, möjligheter till en god hushållsnära källsortering.

Det som talar för att investera i sopsugar etc. är att kostnaderna med traditionella hämtningsmetoder hela tiden stiger på grund av mindre hämtkärl, ökade personalkostnader mm. Idag är dock kostnadsskillnaden för stor för att en investering i sopsugar skulle löna sig.

Det som minskar olägenheterna med att ha sopinkasten i eller i anslutning till entrén är att postboxarna redan nu placeras i entrén vid nyproduktion av bostäder och riskerar att placeras där även i vårt äldre bostadsbestånd. Därmed får våra hyresgäster anledning att besöka entrén i stort sett dagligen av ytterligare en anledning, vilket i någon ringa grad kan befrämja folkhälsan och tillskapa en spontan mötesplats i huset, men möjligen innebära en försämring för exempelvis hemtjänsten.

Detta remissvar har inte behandlats i Stockholms shems styrelse.

Med vänlig hälsning

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMSHEM

Pelle Björklund

Datum
2006-04-05

Stockholms Stadshus AB
Joakim Quiding

Remiss avseende skrivelse om sopnedkast, Dnr 2005/01/135

Stockholms Stadshus AB har 2006-03-06 sänt rubricerad skrivelse till bolaget för yttrande. Yttrandet har inte varit föremål för styrelsebehandling men kommer i efterhand att anmälas i styrelsen.

I skrivelsen föreslås att bostadsbolagen ska få i uppgift att öppna alla stängda sopnedkast samt att se över möjligheterna att investera i sopsugar i de fastigheter där det anses nödvändigt att stänga sopnedkast.

I stort delar bolaget de uppfattningar som framförs i skrivelsen och ser många fördelar med sopnedkast.

Det har hos bolaget uppkommit situationer då frågan om stängning av sopnedkast blivit aktuell. Kraven på en förändrad sophantering har då varit ett resultat antingen av ökade krav från myndigheternas sida när det gäller sortering av sopor eller av ingripande från Arbetsmiljöverket i fråga om renhållningsarbetarnas arbetsvillkor. Det har hos bolaget förekommit att hämtning av sopor stoppats sedan fortsatt hämtning ansetts kunna leda till fara för renhållningsarbetarnas hälsa. Det handlar då om att uppsamlingskärnen är belägna så att soporna måste bäras till exempel uppför trappor eller sluttande plan, med en belastning för sophämtaren som bedöms inte acceptabel. Som fastighetsägare har vi inte partsställning i arbetsmiljöfrågan då förelägganden som medför krav på stängning av sopnedkast riktas mot entreprenören. Bolagets uppgift är emellertid alltid att tillvarata hyresgästernas intressen och att utreda vilka alternativa lösningar som står till buds, inom ekonomiskt rimliga gränser.

Vid en förändrad sophantering har i flera fall ett separat sophus med källsorteringsmöjligheter bedömts vara det bästa alternativet. I något fall har ett djupuppsamlingsystem med sopinkast på gården valts. Ett sådant system har fördelar också genom att hämtningsintervallen är glesare. Sopsug är ett annat alternativ som aktualiseras. Installation av sopsug är inte alltid genomförbart och kan, liksom även djupuppsamlingsystemet, i vissa fall kräva sprängningsarbeten och/eller andra omfattande, störande eller kostsamma byggnadsarbeten inom ett bostadsområde. Övervägandet måste ske för varje enskilt fall, och bevarande av sopnedkastet kanske inte är en i varje fall framkomlig väg. Vi delar emellertid förslagställarnas uppfattning att alternativet sopsug bör övervägas i de fall där stängning av sopnedkast i annat fall måste ske.

AB FAMILJEBOSTÄDER

Hans Pettersson